

[Carsten Andersen]

Vi vil gerne rejse det spørgsmål, om tvangsmedicinering ikke er langt mere indgribende på grund af dens langsigtede skader. Og i forbindelse med tvangsmedicinering skal nævnes de situationer, hvor medicin gives i skyggen af, at den kan gives ved anvendelse af tvang.

De ting, vi i dag får at vide om neuroleptika og deres skadelige virkninger, virker meget foruroligende, især når vi ved, hvor udbredt anvendelsen af denne medicin er i tvangsbehandlingen. På samme måde opfatter vi ikke elektrochok som en skånsom behandlingsform, men som en, der kun i livstruende situationer kan anvendes.

Vi kan altså umiddelbart ikke støtte lovforslaget i dets nuværende form. Vi vil give tilsagn om i udvalget at arbejde meget på at få ændret en række af de ting, jeg har nævnt her. Jeg vil i anden runde komme ind på spørgsmål om patientrettigheder m.v.

Elsebeth Kock-Petersen (V):

Jeg vil godt starte med at sige, at Venstre kan tilslutte sig lovforslaget. Vi er – selvfølgelig, vil jeg næsten sige – enige i, at tvang i psykiatrien er noget, der skal begrænses. Der skal nogle skrappe betingelser til for at sørge for, at tvangen bliver begrænset.

Samtidig er vi enige i, at man ikke helt kan undgå at bruge tvang. Men jeg vil faktisk lægge mere vægt på en anden del af lovforslaget end det med tvangen. Nu er det det synlige. Nu er det det anstødelige.

Jeg synes, den konstruktive del af lovforslaget er mere interessant, nemlig den del, der går ud på, at systemet, at behandlerne får pligt til at udarbejde en behandlingsplan for hver enkelt patient. Det i sig selv vil måske kunne medføre, at der bliver mindre behov for tvang, idet folk får større kendskab til, måske får indflydelse på, får mulighed for at sige til og fra i forhold til den behandlingsplan, som systemet, som behandlerne får pligt til at udarbejde.

Det synes vi i Venstre er en vældig god ting. Det er godt her. Det burde i virkeligheden være standard også mange andre steder. Det er godt for patienten, men det er også godt, tror jeg, for behandlerne og systemet, at man bliver tvunget til at gøre sig klart, hvad det er, der skal ske.

Ud over disse mere konkrete ting vil jeg godt på Venstres vegne komme med nogle lidt bredere betragtninger i relation til lovforslaget.

Man kunne som lægmand være lidt bekymret og lidt bange for, hvad det er for nogle normalitetsbegreber, vi bruger i samfundet i almindelighed og altså også i dette lovforslag. Man får nogle gange indtryk af, at vi lever i et samfund med et utrolig snævert normalitetsbegreb, hvor enhver sjælelig udskjelte er behandlingskrævende, og hvor det, jeg vil opfatte som almindelige, sunde menneskelige reaktioner, er noget, systemet og behandlerne føler de skal tage sig af.

Derfor forstår jeg, at man fra hr. Carsten Andersens side sætter spørgsmålstegn ved definitionen af, hvad der er sindssygt. Det er jo rigtigt, at eksperterne er uenige. Det er ikke muligt at opstille en fin, afgrænset definition af, hvad det så er. Og når man derudover medtager tilstande, der ganske må ligestilles hermed, så er det en god og rigtig juridisk formulering. Men spørgsmålet er, om vi i virkeligheden derved er med til at gøre et normalitetsbegreb snævrere, end det er nødvendigt.

Den anden lidt bredere betragtning skal gå på kriterierne for at sætte frihedsberøvelse i kraft. I bemærkningerne taler man om, at det er tilstrækkeligt til at anvende frihedsberøvelse, hvis man vil kunne sørge for, at den pågældende person får en mærkbar lindring i sin tilstand.

Vi er i Venstre noget i tvivl om, hvorvidt det er nok til at iværksætte den slags foranstaltninger. Lovtekstens formulering om, at en »afgørende bedring af tilstanden ellers vil blive væsentligt forringet«, føler vi nok er bedre.

Hvad er det så videre, når man ser på det med tvangen? Det er jo logisk at sige, som man gør i lovtæksten, at »ved tvang forstås i denne lov anvendelse af foranstaltninger, som patienten modsætter sig«. Det er en logisk definition af tvang. Så spørger jeg bare i al stilfærdighed: Hvor meget skal jeg så lave af ballade, for at sige det på almindeligt dansk, hvor meget skal jeg skabe mig for at kunne være sikker på de retsgarantier, som lovforslaget tilsikrer, hvis man bruger tvang? Hvis jeg går frivilligt med, har jeg nemlig ikke de retsgarantier.

Derfor tror jeg, der er brug for at se på nogle af de begreber ud fra en lidt bredere overvejelse, når vi skal ind i det nærmere udvalgsarbejde.

Det bliver sagt – det blev også sagt af Socialdemokratiets ordfører – at der sandelig heller